

POSUDEK OPONENTA
na disertační práci

NORMOTVORNÁ PRAVOMOC EVROPSKÉ KOMISE

disertant: **Mgr. Mgr. Jiří Lenfeld, M.A.**
(rozsah 317 stran; odevzdána dne 11.3.2013)

vedoucí: **Doc. JUDr. Richard Král, Ph.D. LL.M.**
oponent: **Doc. JUDr. Pavel Svoboda, Ph.D., D.E.A.**

-
1. **Téma**, které si disertant zvolil pro svoji disertační práci, je pro oblast práva EU vždy aktuální. Disertační práce je tím přínosnější, že tomuto tématu se v české právní literatuře překvapivě nevěnuje dostatečná pozornost. Téma však je rovněž vhodné pro disertační práci vzhledem k jejímu poslání, možnému rozsahu a v důsledku toho prostoru pro hlubší vědeckou analýzu. Navíc disertant téma zvládl zpracovat čtivým způsobem.
  2. **Cíl práce** byl disertantem stanoven jako hledání odpovědí na otázku role Komise v unijní normotvorbě, míra ovlivnění normotvorné pravomoci Komise institucionální strukturou EU, smluvním rámcem EU a specifiky evropského integračního procesu a konečně jak ovlivňuje normotvorná pravomoc Komise legislativní proces EU a podobu právních aktů EU (s. 12). Tohoto cíle bylo zásadně dosaženo.
  3. **Struktura práce**. Práce je přehledně členěna do 5 kapitol (kromě úvodu a závěru), které plně pokrývají zvolené téma. Tato struktura je pro dané téma vhodná (s výhradou nadbytečnosti některých pasáží – viz níže).
  4. **Obsah práce** odpovídá zásadně cíli disertační práce na právnické fakultě, totiž hluboké vědecké analýze právního problému obsaženého ve zvoleném tématu. Právní problémy práce vytyčuje a pokouší se o jejich řešení. Práce nejenže neposkytuje nejmenší pochybnost o své originalitě, ale dokazuje, že je výsledkem delšího sběru informací a přemýšlení o nich. Zpracování tématu je velmi náročné jednak na zvládnutí obecné teorie práva, druhá vysokou abstrakcí zkoumaných otázek a s tím spojenými použitými vědeckými metodami. Lze jen litovat, že práce obsahuje velké množství informací, u nichž ne vždy je jasné, jak výše uvedený cíl práce podporují, anebo zda nejde jen o projev informačně-sběratelské vášně (např. otázka vztahu celé kapitoly IV.1 k cíli práce, viz bod 8(f)(ii) níže; též význam kapitoly V pro cíl práce). Shrnutí, jde o hlubokou a celkem přehlednou analýzu zvoleného tématu.
Oponent nepochybuje, že práce se stane referenčním dílem.
  5. **Práce s prameny**. Práce s literaturou je dostatečná. Práci s judikaturou Soudního dvora lze rovněž označit za dostačující. Stálo by však za vysvětlení, proč disertant

používá citace judikatury v angličtině, když jednacím jazykem dané věci je např. němčina a sám Soudní dvůr rozhoduje ve francouzštině (viz např. poznámky pod čarou na s. 179, ale zejm. s. 253, pozn. p. č. 74 – věc Stauder se odehrávala v době, kdy angličtina ještě ani nebyla jazykem EHS).

6. Z detailů **oceňuji** především fakt, že na této úrovni podrobnosti bylo téma v české literatuře zpracováno, a to způsobem velmi zasvěceným a argumentačně bohatě doloženým.
7. Z **formálních nedostatků**, které bylo možno kosmeticky vylepšit, jsou redakční chyby (např. s. 22, 23, 26, 64 ale i jinde).
8. **Doplnění a otázky k obhajobě:** Obtížnost tématu nutně vyvolala řadu otázek, které všechny nelze v průběhu samotné obhajoby zodpovědět, ale o jejichž vyjasnění by bylo možno práci při její publikaci obohatit. Z možných doplnění navrhuji – vzhledem k vysoké úrovni práce - zejména následující:
  - a) S. 15, odst.2: Odůvodněte tvrzení, že „Lisabonská smlouva setrvala u dosavadního základního členění právních aktů na nařízení, směrnice a rozhodnutí“ zejm. ve srovnání s ex-čl. 249 SES, kde figurují (jakož i dnes v čl. 288 SFEU) i doporučení a stanoviska.
  - b) S. 15, odst.4: vzhledem k tématu práce by zde stálo za větší výklad evropskoprávní (ne)rozlišování pojmů pravomoc – působnost – příslušnost. Srov. též poznámku ke s. 77.
  - c) S. 16, odst. 2 a s. 62, posl. řádek: není vysvětlen pojem „základní“ akt; to je až na s. 133, odst. 3.
  - d) S. 19, odst. 2 a s. 133, odst. 1: jak souvisí těchto 98% s 69%, zmíněnými na s. 9, pozn. p. č. 3?
  - e) S. 19, posl. odst., 2. věta: co z definičních znaků takto definovaného právního předpisu (závaznost není zmíněna) brání jeho ztotožnění s pojmem normy? Ovlivňuje odpověď na tuto otázku rozlišení normotvorné a právotvorné činnosti (s. 134, odst. 3)?
  - f) S. 19, posl. odst., 2. věta v. s. 20, odst.1 i.f.: je tedy závaznost pojmovým znakem normy (s. 20), anebo není (s. 19) – s odhlédnutím od výjimečných situací, zmíněných na s. 20, odst. 3? Pokud norma má být pojmově závazná, (i) jak to, že normotvorná pravomoc může zahrnovat i vydávání mimoprávních norem (s. 20, posl. odst.; s. 41, posl. odst., s. 42, odst. 2)? (ii) proč je celá kapitola IV.1 věnována právně nevynutitelným nástrojům (s. 210 an.)?
  - g) S. 25 i.f.-27: proč demokratický deficit EU vyplývá mj. z nenaplnění principu právního státu? Jaké normy, požadující účast lidu na řízení EU, jsou orgány EU porušovány? Jaké předpisy porušuje Komise, je-li jí vyčítána netransparentnost (s.27, odst.2)? Kde Komise porušuje princip právní jistoty (s. 27-28)? Vzhledem k tomu, že pojem právního státu nelze přesně definovat (s. 26) a EU není stát, ale svébytná entita, proč se má od EU - v souvislosti demokratického deficitu EU - vyžadovat stoprocentní naplnění principu právního státu jako od státu; není to podobná situace, jako když disertant přiznává, že princip právní síly lze v EU aplikovat pouze přiměřeně (s.61, odst.1 i.f.)?
  - h) S. 33, posl. odst.- s. 34: jak se v EU prolíná moc soudní s mocí výkonnou a zákonodárnou? Není zargumentováno.
  - i) S. 52, odst. 2: zde by čtenář právem očekával argumentaci především „pilotním“ rozsudkem C-161/06 Skoma-Lux.
  - j) S. 55, odst.2: v čem spočívá neefektivita smluvního systému Společenství?

- k) S. 59, odst. 2: Jelikož celá práce se týká pravomocí Komise, zde by bylo vhodné zdůraznit, že primárně odpovědnými a oprávněnými k provádění práva EU jsou podle čl. 291 SFEU členské státy (zminěno až na s. 195).
  - l) S. 60, odst.2: mezi terciální prameny bývají zařazovány spíše mezinárodní dohody členských států v jejich pravomoci, jež ale mají usnadnit výkon pravomocí na EU přenesených, např. bývalá Bruselská úmluva o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v civilních a obchodních věcech (1968). Sekundárními akty totiž tradičně jsou označeny akty orgánů EU, bez ohledu na jejich závaznost.
  - m) S. 76, odst.4: zde by mohlo být upozorněno na to, že změna názvu Vysokého úřadu na Komisi nebyla náhodná, ale sloužila k otupení vnímatelných prvků nadnárodní spolupráce, které již tehdy (1957) dráždily členské státy více než r. 1951, kdy bylo podepsáno ESUO.
  - n) S. 77, odst.3: skutečně došlo k odlišení pravomoci a působnosti?
  - o) S. 145 an.: tezi o tom, že zavedení kontroly dodržování zásady subsidiarity vnitrostátními parlamenty Lisabonskou smlouvou lze považovat za omezení pravomoci Komise k normotvorné iniciativě, považují za spornou: princip subsidiarity existoval již od Maastrichtské smlouvy, a tak zavedení pouhého nového nástroje jeho prosazování nemohlo přinést do normotvorných pravomocí Komise mnoho nového.
  - p) S. 206, odst. 3 a s. 256: podle disertanta se na přijímání prováděcích aktů budou podílet i nezúčastněné členské státy (s. 206) a akty budou zveřejňovány i v jazycích těchto států (s. 256); jakkoliv tyto závěry vyplývají z doslovného znění čl. 2/1 Fiskálního paktu, jistě by práci obohatila úvaha o tom, že by mohlo být vhodné číst v analogii s čl. 20/3,4 SEU a čl. 330 SFEU, neboť o jistou obdobu posílené spolupráce, ale mimo pravomoci EU, jde (tedy cosi jako posílená spolupráce formou terciálního práva v pojetí dle písm. l) výše).
  - q) S. 206 i.f.: Proč se disertant domnívá, že pravomoc SDEU k přezkumu legality prováděcích aktů se bude řídit čl. 263 SFEU – jen proto, že k určení postupu pro jejich přijímání byl použit odkaz na smluvní rámec EU? – zvláště když obecná pravomoc SDEU ke sporům z Fiskálního paktu se zakládá na čl. 273 SFEU? Podle názoru oponenta odkaz na pravidla pro přijímání prováděcích aktů k Fiskálnímu paktu neimplikuje jakoukoliv pravomoc SDEU.
  - r) S. 245 an.: chybí analýza rozsudku C-566/10 P Itálie v. Komise (zminěno jen stanovisko generální advokátky v pozn.p.č.43).
- U obhajoby bude vhodné se zaměřit jen na otázky a), e), f), g), o), p) a q).

9. Vzhledem k výše uvedenému považuji disertační práci za způsobilou k obhajobě.

V Praze dne 23.4.2013

Doc. JUDr. Pavel Svoboda, Ph.D., D.E.A.